

**BANK SPÓŁDZIELCZY
W SZTUMIE**

UJAWNIEŃ INFORMACJI

o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji podlegających obowiązkowym ujawnieniom

wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I – INFORMACJE O BANKU	3
II – CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	5
III – FUNDUSZE WŁASNE	12
IV – WYMOGI KAPITAŁOWE	13
V – EKSPozyCJE NA RYZYKO KONTRAHENTA	16
VI – BUFORY KAPITAŁOWE	16
VII – WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO	16
VIII – KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO	16
IX – AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ	21
X – KORZYSTANIE Z ECAI	22
XI – EKSPozyCJE NA RYZYKO	22
XII – EKSPozyCJE NA RYZYKO OPERACYJNE	22
XIII – EKSPozyCJE W PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH	24
NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM	
XIV – EKSPozyCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM ..	25
XV – EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURTYZACYJNE	27
XVI – POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ	27
XVII – DŹWIGNIA FINANSOWA	28
XVIII – STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO	29
XIX – STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO	29
XX – STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIEISENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO	29
XXI – STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO	30
XXII – WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA PŁYNNOCI REKOMENDACJA 18 REKOMENDACJI P	30
XXIII – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z PRAWA BANKOWEGO ART. 111A UST. 4 PRAWA BANKOWEGO	38

Załącznik nr 1 – Oświadczenie Zarządu Banku

Załącznik nr 2 – Oświadczenie Zarządu Banku temat ryzyka

WPROWADZENIE

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Części Ósmej Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem CRR) dokonuje, w niniejszym dokumencie zwanym dalej Ujawnieniem, ujawnienia informacji.

Niniejsze Ujawnienie obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 4 ustawy *Prawo bankowe*.

Bank informuje, że niniejsze Ujawnienie obejmuje cały zakres ujawnianych informacji określonych w *Części Ósmej Rozporządzenia CRR*.

Z zastrzeżeniem art. 434 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, ujawnienia informacji dokonane przez Bank w celu spełnienia wymogów określonych w przepisach o rachunkowości uznaje się za spełniające wymogi *Części Ósmej Rozporządzenia CRR*. Bank w zakresie niniejszego Ujawnienia:

- 1) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne,
- 2) nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne.

Informacje ujawniane w niniejszym dokumencie zaprezentowano według stanu na dzień 31.12.2018 r.

O ile nie zaznaczono inaczej, dane liczbowe prezentowane są w tysiącach złotych, a ewentualne różnice w sumach i udziałach mogą wynikać z zaokrągleń kwot oraz zaokrągleń udziałów procentowych do dwóch miejsc dziesiętnych.

I - INFORMACJE O BANKU

Bank Spółdzielczy w Sztumie, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Bank, wg stanu na datę Ujawnienia prowadził działalność poprzez:

- 1) Centrum Wspomagania Sprzedaży, tj. siedzibę Banku, przy ul. Mickiewicza 36, 82-400 Sztum;
- 2) dziesięć oddziałów, w szczególności:
 - a) oddział w Elblągu przy ul. Plac Jagiellończyka 6, 82 – 300 Elbląg,
 - b) oddział w Gdańsku przy ul. Trakt Św. Wojciecha 219, 80 – 017 Gdańsk,
 - c) oddział w Gdyni przy ul. Łużyckiej 10, 81 – 537 Gdynia,
 - d) oddział w Kartuzach przy ul. Kościuszki 21, 83 – 300 Kartuzy,
 - e) oddział w Malborku przy ul. Sienkiewicza 22, 82 – 200 Malbork,
 - f) oddział w Ornecie przy ul. Zamkowej 2, 11 – 130 Orneta,

- g) oddział w Przodkowie przy ul. Kartuskiej 14, 83 – 304 Przodkowo,
 - h) oddział w Somoninie przy ul. Ceynowy 21, 83 – 314 Somonino,
 - i) oddział w Starym Targu przy ul. Świerczewskiego 22, 82 – 410 Stary Targ,
 - j) oddział w Sztumie przy ul. Mickiewicza 31, 82 – 400 Sztum;
- 3) siedem filii, w szczególności:
- a) filię Godkowo, 14 – 407 Godkowo,
 - b) filię Mikołajki Pomorskie przy ul. Dzierżgońskiej 2, 82 – 433 Mikołajki Pomorskie,
 - c) filię Ostaszewo przy ul. Kościuszki 39, 82 – 112 Ostaszewo
 - d) filię Pieniężno przy ul. 1 – go Maja 2, 14 – 520 Pieniężno,
 - e) filię Sztum przy ul. Plac Wolności 22, 82 – 400 Sztum,
 - f) filię Sztum nr 2 przy ul. Mickiewicza 36, 82 – 400 Sztum,
 - g) filię Żukowo przy ul. Gdyńskiej 39, 83 – 330 Żukowo;
- 4) jeden punkt obsługi klienta (POK) w Malborku przy ulicy Solskiego 1, 82 – 200 Malbork;
- 5) cztery agencje działające na zasadach outsourcingu.

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnienie płynności i wypłacalności zrzeszonych banków. Z uczestnictwa w powyższym Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności oraz obowiązki – do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank na dzień 31.12.2018 roku posiadał udziały w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją:

Nazwa podmiotu	Kwota zaangażowania kapitałowego	Przedmiot działalności	Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku
Przedsiębiorstwo usługowo-inwestycyjne AREND spółka z o.o.	50,00 tys. zł	usługi	nie

Na podstawie art. 111a ust. 1, Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień Ujawnienia wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu wynosi 0,50%.

II - CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM ART. 435 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank, zgodnie z przepisami ustawy *Prawo bankowe*, posiada system zarządzania na który składają się system zarządzania ryzykiem, system kontroli wewnętrznej, a także odpowiednia polityka wynagrodzeń wspierająca kulturę ryzyka (zarządzanie ryzykiem).

1. INFORMACJE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową *Strategią zarządzania ryzykiem*, wprowadzoną przez Zarząd Banku i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Powyższa *Strategia* (...) powiązana jest z innymi regulacjami o charakterze strategicznym, m.in. *Strategią zarządzania i planowania kapitałowego* oraz procedurami odnoszącymi się do identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyka, a także z planem finansowym Banku.

Regulacje wewnętrzne Banku opracowane zostały w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd, a niekiedy również przez Radę Nadzorczą w Banku.

Procedury odnoszące się do zarządzania ryzykiem podlegają corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jakie Bank może ponieść.

Podejmowanie ryzyka zmusza Bank do koncentrowania uwagi na powstających zagrożeniach, poszukiwania form obrony przed zagrożeniami i dostosowywania działalności do zmieniających się warunków zewnętrznych. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem jest jednym z najważniejszych procesów wewnętrznych w Banku, ma na celu uzyskanie w zmieniającym się otoczeniu prawnym i ekonomicznym odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz odpowiedniej rentowności działalności biznesowej.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności;

3) na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego, przy czym w związku z uczestnictwem Banku w Systemie Ochrony, działalność tę wykonuje Spółdzielnia.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną, w ramach:

- 1) pierwszego poziomu funkcjonują komórki organizacyjne i stanowiska realizujące zadania operacyjne,
- 2) drugiego poziomu funkcjonuje Sekcja Controllingu oraz stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność, w szczególności:

- 1) zatwierdza, określony przez Zarząd, akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz monitoruje jego przestrzeganie;
- 2) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd, strategię działania Banku oraz nadzoruje jej przestrzeganie;
- 3) zatwierdza, przyjętą przez Zarząd Banku, strategię zarządzania ryzykiem oraz monitoruje jej przestrzeganie;
- 4) sprawuje nadzór nad opracowaniem, przyjęciem i wdrożeniem procedur, na podstawie których funkcjonować ma w Banku system zarządzania ryzykiem; nadzoruje ich przestrzeganie;
- 5) wybiera członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji;
- 6) monitoruje skuteczność czynności wykonywanych przez członków Zarządu w związku z realizacją ich zadań w zakresie systemu zarządzania Bankiem;
- 7) sprawuje nadzór nad wykonywaniem przez członków Zarządu obowiązków, w tym w szczególności w ramach przypisanych im obowiązków na pierwszym poziomie i drugim poziomie;
- 8) określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, po uprzednim przedstawieniu propozycji przez Zarząd, w sposób umożliwiający nadzorowanie systemu zarządzania ryzykiem w Banku;
- 9) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych w odniesieniu do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem, w tym:

- 1) określa bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka;

- 2) opracowuje i przyjmuje strategię zarządzania ryzykiem;
- 3) odpowiada za opracowanie, przyjęcie i wdrożenie procedur dotyczących zarządzania oraz zapewnienie wdrożenia planów w zakresie systemu zarządzania ryzykiem opracowuje i akceptuje politykę oraz zapewnia wdrożenie procedur; monitoruje ich przestrzeganie;
- 4) zapewnia realizację struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka i umożliwiającą skuteczne wykonywanie zadań, w tym: wprowadza podział realizowanych w Banku zadań, zapewniający niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie;
- 5) nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie;
- 6) nadzoruje wielkość i profil ryzyka w Banku;
- 7) ustanawia odpowiednie zasady raportowania, w tym zasady raportowania Zarządu do Rady Nadzorczej; ustanawia zasady raportowania przez jednostki organizacyjne, komórki organizacyjne oraz stanowiska organizacyjne Banku o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności, w sposób umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka w Banku;
- 8) wprowadza niezbędne korekty i udoskonalenia systemu zarządzania w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności Banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania;
- 9) zatwierdza przyjęte rodzaje limitów oraz ich wysokość.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest prezesowi Zarządu.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku – jako organy kolegialne – dają rękojmię właściwego zarządzania ryzykiem, a ogólny skład organów Banku odzwierciedla odpowiednio szeroki zakres kompetencji (wyszkolenie, doświadczenie), tak aby możliwy był odpowiedni nadzór nad ryzykiem. Organy Banku biorą czynny udział w zarządzaniu wszystkimi rodzajami istotnego ryzyka, o których mowa w przepisach rangi ustawowej i w *Rozporządzeniu CRR* – oznacza to regularne omawianie zagadnień ryzyka na posiedzeniach organów.

Zadaniem Komitetów ALCO oraz KRO jest inicjowanie i koordynowanie działań w zakresie identyfikacji, pomiaru, limitowania, monitorowania i raportowania ryzyka oraz opiniowanie podejmowanych w Banku działań, zmierzających do utrzymania ryzyka na akceptowalnym poziomie.

Komitet Bezpieczeństwa Banku realizuje zadania opisane w *Regulaminie pracy Komitetu Bezpieczeństwa Banku*.

Jednostki i komórki organizacyjne Banku biorą udział w procesie zarządzania ryzykiem poprzez realizację celów zawartych w *Strategii zarządzania ryzykiem*, zgodnie z *Regulaminem organizacyjnym Banku*.

Komórki organizacyjne uczestniczą w procesie zarządzania ryzykiem w ramach przypisanych im zadań w strukturze organizacyjnej Banku oraz w procedurach wewnętrznych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- 1) identyfikację ryzyka, polegającą na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł zagrożeń związanych z ryzykiem oraz oszacowaniu wielkości potencjalnego wpływu danego ryzyka na sytuację finansową Banku;
- 2) pomiar ryzyka, obejmujący definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności i dostępności danych i kwantyfikację ryzyka za pomocą ustalonych miar;
- 3) ocenę ryzyka, polegającą na określeniu siły wpływu lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem (w ramach oceny ryzyka przeprowadza się testy warunków skrajnych na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka);
- 4) monitorowanie ryzyka, polegające na monitorowaniu odchyłeń od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, planów, wydanych rekomendacji, zaleceń);
- 5) raportowanie ryzyka, polegające na cyklicznym informowaniu organów Banku o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań;
- 6) stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających ryzyko, polegające w szczególności na przyjmowaniu regulacji wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko, ustalaniu wysokości limitów i wartości progowych.

Zarządzanie ryzykami uznanymi przez Bank za istotne następuje, zgodnie z obowiązującymi wewnętrznymi regulacjami zarządzania tymi rodzajami ryzyka.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składają się:

- 1) procedury opisujące zasady zarządzania ryzykiem,
- 2) identyfikacja, pomiar i raportowanie,
- 3) system limitów ograniczających ryzyko,
- 4) system informacji zarządczej,
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

Jako ryzyko istotne Bank uznaje te rodzaje ryzyka, które są objęte wymogiem obliczania kapitału regulacyjnego, a ponadto rodzaje ryzyka wymienione w dyrektywie CRD IV. W myśl powyższego do kategorii rodzajów ryzyka istotnego, Bank zaliczył:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko operacyjne,
- 3) ryzyko walutowe,

- 4) ryzyko koncentracji,
- 5) ryzyko płynności,
- 6) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 7) ryzyko kapitałowe,
- 8) ryzyko braku zgodności.

Oprócz ryzyk istotnych, Bank wyróżnił również:

- 1) ryzyko wynikające ze zmian otoczenia makroekonomicznego,
- 2) ryzyko wynikające ze sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Bank stosuje metody identyfikowania i pomiaru ryzyka związanego z jego działalnością dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. W przypadku wątpliwości w zakresie poziomu ryzyka stosuje się podejście z zachowaniem maksymalnego stopnia ostrożności. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody lub systemy pomiaru ryzyka, a w szczególności ich założenia poddawane są okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną. Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

W ramach pomiaru ryzyka Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla wszystkich mierzalnych rodzajów ryzyka, które zostały uznane za istotne. Bank dokłada staranności, aby zakres i założenia przyjmowane w przeprowadzanych testach warunków skrajnych dawały podstawy rzetelnej oceny ryzyka lub stanowiły podstawę rzetelnej oceny ryzyka tj.:

- 1) obejmowały obszary najbardziej narażone na ryzyko lub mogące wygenerować największe ryzyko,
- 2) w większości wynikały z czynników ryzyka, których zmiana nie wynika bezpośrednio z działań podejmowanych przez Bank,
- 3) wartości liczbowe przyjmowane w założeniach do testów stanowiły najgorsze z prawdopodobnych scenariuszy.

Szczegółowe założenia i scenariusze przyjęte w testach warunków skrajnych są zawarte w obowiązujących w Banku zasadach przeprowadzania testów warunków skrajnych poszczególnych ryzyk. Ich przegląd i aktualizacja są dokonywane wraz z przeglądem tych zasad. Analizy sporządzane są na piśmie a wyniki oceny prezentowane Zarządowi Banku.

Zarząd Banku, po wprowadzeniu zmiany lub wprowadzeniu nowego testu warunków skrajnych, informuje Radę Nadzorczą o zakresie testów warunków skrajnych, dokonanych zmianach i przyjętych w testach założeniach.

Wyniki testów warunków skrajnych stanowią obowiązkowy element informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Rezultaty testów warunków skrajnych Bank wykorzystuje w procesie zarządzania ryzykiem m.in. poprzez:

- 1) podejmowanie działań ograniczających ryzyko,
- 2) uwzględnianie ich w poziomach ustanawianych limitów,
- 3) tworzenie dodatkowych wymogów kapitałowych,
- 4) uwzględnianie ich w konstruowaniu planów awaryjnych (płynności, kapitałowym).

Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działania Banku. Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania wysokości limitów oraz częstotliwość ich raportowania.

Poziom limitów wewnętrznych dostosowany jest do akceptowalnego przez Radę Nadzorczą Banku ogólnego poziomu ryzyka Banku.

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej.

Procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem określają sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych, warunki akceptacji oraz sposób postępowania w przypadku przekroczeń limitów wewnętrznych.

Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych dotyczących poszczególnych rodzajów ryzyka oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku.

Realizacja limitów wewnętrznych jest monitorowana, a ich przekraczanie poddawane szczegółowej analizie. Zadania te wykonują komórki organizacyjne wskazane w procedurach szczegółowych dotyczących zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Podstawę monitorowania procesu zarządzania ryzykiem w Banku stanowi formalnie ustanowiony system informacji zarządczej. Szczegółowe zasady działania systemu informacji zarządczej reguluje w Banku odrębna procedura. Regulacja ta określa częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów dotyczących ryzyka.

Systemem informacji zarządczej objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne.

2. ZASADY POLITYKI STOSOWANIA ZABEZPIECZEŃ I OGRANICZANIA RYZYKA ORAZ STRATEGIE I PROCESY MONITOROWANIA SKUTECZNOŚCI ZABEZPIECZEŃ I METOD OGRANICZANIA RYZYKA

Ustanowione w Banku limity wyznaczają ogólny profil ryzyka, czyli maksymalny akceptowany poziom ryzyka.

3. OŚWIADCZENIE NA TEMAT ADEKWATNOŚCI USTALEŃ DOTYCZĄCYCH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Oświadczenie Zarządu Banku na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, wyraża pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku, o którym mowa w art. 453 ust. 1 lit. e Rozporządzenia CRR, zawarte jest w załączniku nr 1 do niniejszego *Ujawnienia*.

4. OŚWIADCZENIE NA TEMAT RYZYKA

Oświadczenie na temat ryzyka, zgodne z wymogami art. 435 ust. 1 lit. f *Rozporządzenia CRR*, w którym omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierające kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka, zawarte jest w załączniku nr 2 do niniejszego *Ujawnienia*.

5. INFORMACJE W ODNIESIENIU DO ZASAD ZARZĄDZANIA

W zakresie art. 435 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, Bank informuje, że:

- 1) Rada Nadzorcza Banku składa się z 10 - 14 osób; na dzień Ujawnienia w skład Rady wchodziło 13 członków;
- 2) Zarząd Banku składa się z 4 osób;
- 3) członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza Banku działając na podstawie *Statutu Banku Spółdzielczego w Sztumie* oraz *Regulaminu działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Sztumie*, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata;
- 4) oceny bieżącej kwalifikacji członów Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza Banku na podstawie *Regulaminu działania Zarządu Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 5) wyboru członków Rady dokonuje Zebranie Przedstawicieli działając na podstawie *Statutu Banku Spółdzielczego w Sztumie* oraz zgodnie z uchwalonym przez siebie *Regulaminem wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 6) zasady oceny kandydatów na członków do Rady Nadzorczej określa *Regulaminem wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*, uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli w oparciu o *Zasady oceny kwalifikacji członków organów zarządzających i osób pełniących najważniejsze funkcje w Banku Spółdzielczym w Sztumie*;
- 7) oceny kolektywnej członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli, oceny indywidualnej bieżącej członka Rady dokonuje Rada na podstawie *Regulaminu wyborów do Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie*;
- 8) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku;
- 9) Bank, z uwagi na skalę działania nie utworzył komitetu ds. wynagrodzeń;

- 10) w Banku funkcjonują dwa komitety ds. ryzyka, tj. Komitet ds. zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO) oraz Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (KRO), które odbyły w 2018 roku odpowiednio 19 oraz 8 posiedzeń. Komitety działają na podstawie ich regulaminów funkcjonowania;
- 11) przepływ informacji dotyczącej ryzyka, kierowanej do Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku jest sformalizowany i objęty Instrukcją Systemu Informacji Zarządczej. System informacji zarządczej określa częstotliwość, odbiorców i terminy sporządzenia raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem objęte są wszystkie rodzaje ryzyka uznane przez Bank za istotne.

III – FUNDUSZE WŁASNE

Fundusze własne stanowią źródło finansowania działalności Banku i są gwarancją rozwoju. Stanowią również zabezpieczenie w przypadku poniesienia straty przez Bank. Wartość funduszy własnych jest wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku, co przekłada się na stopień bezpieczeństwa prowadzonej działalności oraz zaufania klientów Banku. Bank posiada fundusze własne odpowiadające wymogom nadzorczym oraz dostosowane do rozmiaru prowadzonej działalności tj. na poziomie zapewniającym stabilną sytuację ekonomiczną. Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz art. 492 *Rozporządzenia CRR* oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w *Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013*.

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dni Ujawnienia	Odniesienie do CRR
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	41 473,00	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	2 335,00	Art. 26 ust. 1 lit. f)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane ażio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	5 368,00	Art. 486 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	49 176,00	
7	Dodatkowe korekty wartości (korekta AVA)	0,00	Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-19,00	Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-19,00	

29	Kapitał podstawowy Tier I	49 157,00	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0,00	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	49 157,00	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	1 605,00	Art. 62 lit c) i d)
58	Kapitał Tier II	1 605,00	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	50 762,00	
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	308 554,00	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,82	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	13,82	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,28	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych pozycji instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,375%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	w tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,875%	
66	w tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0,00%	
67	w tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3,00%	
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0,00	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	9,375%	Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128

IV – WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 437 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. OPIS METODY STOSOWANEJ PRZEZ INSTYTUCJĘ DO OCENY ADEKWATNOŚCI JEJ KAPITAŁU WEWNĘTRZNEGO W CELU WSPARCIA BIEŻĄCYCH I PRZYSZŁYCH DZIAŁAŃ

Bank przyjmuje strategię bezpiecznego funkcjonowania, opartą na utrzymywaniu rozmiarów działalności obciążonych ryzykiem na poziomie adekwatnym do posiadanych funduszy.

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego wykorzystywane są efekty pomiaru ryzyka, dokonywanego w oparciu o obowiązujące procedury w zakresie zarządzania tymi ryzykami.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku rozwiązania oparte o kapitał regulacyjny, wynikające z zasad określonych w *Rozporządzeniu CRR*.

Na datę Ujawnienia, Bank w kalkulacji kapitału regulacyjnego uwzględnił łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe według metody standardowej,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego,
- 3) ekspozycję na ryzyko walutowe według metody de minimis.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy. Dodatkowo Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe oraz dodaje wymogi kapitałowe na pozostałe istotne rodzaje ryzyka.

Przy obliczaniu kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka, Bank przyjmuje następujące założenia:

- 1) dodatkowe wymogi w zakresie kapitału na poszczególne rodzaje ryzyka obliczane są jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa powyżej obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) strata z tytułu wystąpienia ryzyka, stanowiąca część lub całość wartości w pkt 2, pokrywana jest z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) nieakceptowalna strata (w tym częściowo wynikająca z występowania sytuacji skrajnych) wymagać może zabezpieczenia przed stratą i pokrycia funduszami własnymi.

Dodatkowy wymóg w zakresie kapitału dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i operacyjnego) ustalany jest jako nadwyżka akceptowalnego poziomu ryzyka o którym mowa w pkt 3.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 81%. Na datę informacji relacja wynosiła 65,69%

2. REZULTATY STOSOWANEGO PRZEZ INSTYTUCJĘ WEWNĘTRZNEGO PROCESU OCENY ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ, W TYM SKŁAD DODATKOWYCH WYMOGÓW W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OKREŚLONYCH NA PODSTAWIE PROCESU PRZEGLĄDU NADZORCZEGO, O KTÓRYCH MOWA W ART. 104 UST. 1 LIT A DYREKTYWY 2013/36/WE

Nie dotyczy.

3. KWOTY EKSPozyCJI WAŻONYCH RYZYKIEM ZGODNIE Z PRZEPISAMI CZĘŚCI TRZECIEJ TYTUŁ II ROZDZIAŁ 2 ROZPORZĄDZENIA – 8% KWOT EKSPozyCJI WAŻONYCH RYZYKIEM DLA KAŻDEJ KATEGORII EKSPozyCJI OKREŚLONEJ W ART. 112 ROZPORZĄDZENIA CRR

KLASA EKSPozyCJI	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem /tys. zł/
I. EKSPozyCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	264,00
II. EKSPozyCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH	264,00
III. EKSPozyCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	26,00
IV. EKSPozyCJE WOBEC INSTYTUCJI	0,00
V. EKSPozyCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	5 816,00
VI. EKSPozyCJE DETALICZNE	2 342,00
VII. EKSPozyCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI NA NIERUCHOMOŚCIACH	12 679,00
VIII. EKSPozyCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA	1 220,00
IX. EKSPozyCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	352,00
X. EKSPozyCJE KAPITAŁOWE	268,00
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIE WYSOKIM RYZYKIEM	7,00
XII. INNE EKSPozyCJE	1 446,00
RAZEM	24 684,00

4. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. B ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy

5. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. C ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank, wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 *Rozporządzenia CRR*.

Na dzień Ujawnienia całkowita pozycja walutowa netto nie przekroczyła 2% funduszy własnych. W związku z powyższym nie wystąpiła konieczność wyznaczania wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu tego ryzyka.

6. WYMOGI W ZAKRESIE FUNDUSZY WŁASNYCH OBLICZONE ZGODNIE Z PRZEPISAMI CZĘŚCI TRZECIEJ TYTUŁ III ROZDZIAŁY 2,3 I 4 ORAZ UJAWNIONE ODDZIELNIE

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – 316 *Rozporządzenia CRR*.
Na dzień 31.12.2018 r. wymóg ten wyniósł 3 762,00 tys. zł.

V – EKSPozyCJE NA RYZYKO KONTRAHENTA ART. 439 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego.

VI – BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440 ROZPORZĄDZENIA CRR

KWOTA SPECYFICZNEGO DLA INSTYTUCJI BUFORA ANTYCYKLICZNEGO	
łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	355 584,00
specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,00%
wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego (tys. zł)	0,00

VII – WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO ART. 441 ROZPORZĄDZENIA CRR

Nie dotyczy.

VIII – KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO ART. 442 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. DEFINICJE NALEŻNOCI PRZETERMINOWANYCH I ZAGROŻONYCH – STOSOWANE DLA CELÓW RACHUNKOWOŚCI

Dla wyliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego:

- 1) ekspozycję uznaje się za przeterminowaną, jeżeli przeterminowanie przekracza 90 dni, a przeterminowana kwota przekracza w przypadku ekspozycji detalicznych 500,00 złotych, a w przypadku pozostałych klas ekspozycji przeterminowana kwota przekracza 3.000,00 złotych;
- 2) ekspozycję uznaje się za zagrożoną, gdy istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się dłużnika ze zobowiązań (tj. Bank zaprzestał naliczania odsetek od kredytu, utworzył rezerwę celową na poziomie co najmniej 20% podstawy tworzenia rezerwy).

2. OPIS STOSOWANEGO PODEJŚCIA I METOD PRZYJĘTYCH DO USTALENIA KOREKT WARTOŚCI I REZERW, W TYM REZERW CELOWYCH I REZERWY NA RYZYKO OGÓLNE W CZĘŚCI DOTYCZĄCEJ RYZYKA KREDYTOWEGO

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Bank dokonuje ustalenia poziomu rezerw celowych najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych. W przypadku spłaty ekspozycji kredytowej Bank dokonuje aktualizacji poziomu rezerwy celowej utworzonej na tę ekspozycję najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym nastąpiła spłata.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zaklasyfikowane do:

- 1) kategorii „normalne” – z tytułu kredytu/pożyczki detalicznej,
- 2) kategorii „pod obserwacją”,
- 3) grupy „zagrożone” – w tym do kategorii „poniżej standardu”, „wątpliwe” i „stracone”.

Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów. Bank tworzy rezerwy celowe w kwocie nie mniejszej niż:

- 1) 1,5% podstawy tworzenia rezerwy celowej ekspozycji kredytowych z tytułu kredytów/pożyczek detalicznych oraz ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „pod obserwacją”,
- 2) 20% podstawy tworzenia rezerwy celowej ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „poniżej standardu”,
- 3) 50% podstawy tworzenia rezerwy celowej ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „wątpliwe”,
- 4) 100% podstawy tworzenia rezerwy celowej ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do kategorii „stracone”.

Bank nie tworzy rezerw celowych na ekspozycje kredytowe stanowiące udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania, lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i nie budzącej obaw sytuacji ekonomiczno – finansowej dłużnika, w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę

odpowiadającą uruchamianym środkom lub klasyfikowania ekspozycji kredytowej do kategorii „normalne”.

Podstawy tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi można pomniejszać o wartość zabezpieczeń zgodnie z *Zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością Banku*.

Ponadto wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z tytułu kredytów/pożyczek detalicznych zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” oraz ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „pod obserwacją” pomniejsza się o równowartość 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Bank ustala korekty wartości według efektywnej stopy procentowej (ESP). Efektywna stopa procentowa ma zastosowanie od 01.01.2005 r. do wyceny udzielonych kredytów.

3. CAŁKOWITA KWOTA EKSPOZYCJI PO ROZLICZENIU RÓWNOWAŻĄCYCH SIĘ TRANSAKCJI I BEZ UWZGLĘDNIANIA SKUTKÓW OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO, A TAKŻE ŚREDNIA KWOTA EKSPOZYCJI Z PODZIAŁEM NA RÓŻNE KATEGORIE EKSPOZYCJI

KLASA EKSPOZYCJI	KWOTA EKSPOZYCJI NA DATĘ UJAWNIENIA	ŚREDNIA KWOTA EKSPOZYCJI ZA OKRES 2018 R.
I. EKSPOZYCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	3 888,00	3 846,00
II. EKSPOZYCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH	17 248,00	16 854,00
III. EKSPOZYCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	658,00	953,00
IV. EKSPOZYCJE WOBEC INSTYTUCJI	226 083,00	187 779,00
V. EKSPOZYCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	93 715,00	109 210,00
VI. EKSPOZYCJE DETALICZNE	45 007,00	43 283,00
VII. EKSPOZYCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI , NA NIERUCHOMOŚCIACH	218 117,00	203 438,00
VIII. EKSPOZYCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA	15 254,00	17 048,00
IX. EKSPOZYCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	10 011,00	5 816,00
X. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE	4 112,00	4 117,00
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIIE WYSOKIM RYZYKIEM	58,00	217,00
XII. INNE EKSPOZYCJE	30 302,00	49 659,00
RAZEM	664 453,00	642 220,00

4. ROZKŁAD GEOGRAFICZNY EKSPOZYCJI W PODZIALE NA OBSZARY WAŻNE POD WZGLĘDEM ISTOTNYCH KATEGORII EKSPOZYCJI WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓŁOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

Bank, zgodnie ze *Statutem Banku Spółdzielczego w Sztumie*, działa wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, zatem nie prezentuje struktury geograficznej ekspozycji.

5. ROZKŁAD EKSPOZYCJI W ZALEŻNOŚCI OD BRANŻY LUB TYPU KONTRAHENTA Z PODZIAŁEM NA KATEGORIE EKSPOZYCJI, W TYM OKREŚLENIE EKSPOZYCJI WOBEC MŚP WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓŁOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

KLASA EKSPOZYCJI	SEKTOR FINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY - MŚP	SEKTOR IRiS	INNE POZYCJE
I. EKSPOZYCJE WOBEC RZĄDÓW LUB BANKÓW CENTRALNYCH	3 888,00				
II. EKSPOZYCJE WOBEC SAMORZĄDÓW REGIONALNYCH LUB WŁADZ LOKALNYCH				17 248,00	
III. EKSPOZYCJE WOBEC PODMIOTÓW SEKTORA PUBLICZNEGO	658,00				
IV. EKSPOZYCJE WOBEC INSTYTUCJI	226 083,00				
V. EKSPOZYCJE WOBEC PRZEDSIĘBIORSTW	3 039,00	5 357,00	85 319,00		
VI. EKSPOZYCJE DETALICZNE		32 860,00	12 147,00		
VII. EKSPOZYCJE ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI NA NIERUCHOMOŚCIACH		48 137,00	169 980,00		
VIII. EKSPOZYCJE, KTÓRYCH DOTYCZY NIEWYKONANIE ZOBOWIĄZANIA		15 254,00			
IX. EKSPOZYCJE W POSTACI JEDNOSTEK UCZESTNICTWA LUB UDZIAŁÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH ZBIOROWEGO INWESTOWANIA	10 011,00				
X. EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE	4 112,00				
XI. POZYCJE ZWIĄZANE ZE SZCZEGÓLNIEM WYSOKIM RYZYKIEM	58,00				
XI. INNE EKSPOZYCJE					30 302,00
RAZEM	247 849,00	101 608,00	267 446,00	17 248,00	30 302,00

6. ZESTAWIENIE REZYDUALNYCH TERMINÓW ZAPADALNOŚCI DLA WSZYSTKICH EKSPOZYCJI Z PODZIAŁEM NA KATEGORIE EKSPOZYCJI WRAZ Z DODATKOWYMI SZCZEGÓŁOWYMI PODZIAŁAMI W STOSOWNYCH PRZYPADKACH

TERMINY ZAPADALNOŚCI	RAZEM EKSPOZYCJE	NALEŻNOŚCI RAZEM WB SEKTORÓW	Sektor Finansowy	Sektor Niefinansowy	Sektor IRiS	POZOSTAŁE AKTYWA	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE (OTRZYMANE)
<= 1 tygodnia	175 808,00	144 341,00	130 302,00	14 005,00	34,00	31 467,00	0,00
> 1 tygodnia							
<= 1 miesiąca	57 698,00	57 698,00	53 878,00	3 730,00	90,00	0,00	0,00
> 1 miesiąca							
<= 3 miesięcy	13 611,00	13 061,00	203,00	12 059,00	799,00	550,00	0,00
> 3 miesięcy							
<= 6 miesięcy	58 666,00	58 666,00	31 347,00	26 460,00	859,00	0,00	0,00
> 6 miesięcy							
<= 1 roku	72 070,00	71 570,00	25 000,00	45 401,00	1 169,00	500,00	0,00
> 1 roku <= 2 lat	48 215,00	47 715,00	0,00	45 031,00	2 684,00	500,00	0,00
> 2 lat <= 5 lat	71 961,00	71 961,00	0,00	65 740,00	6 221,00	0,00	0,00
> 5 lat <= 10 lat	75 324,00	75 324,00	0,00	70 451,00	4 873,00	0,00	0,00
> 10 lat <= 20 lat	42 589,00	42 589,00	0,00	42 432,00	157,00	0,00	0,00
> 20 lat	6 151,00	6 151,00	0,00	6 151,00	0,00	0,00	0,00
RAZEM	622 093,00	589 076,00	240 731,00	331 459,00	16 886,00	33 017,00	0,00

7. EKSPOZYCJE O UTRACONEJ WARTOŚCI I EKSPOZYCJE PRZETERMINOWANE

EKSPOZYCJE O UTRACONEJ WARTOŚCI		
TYP KONTRAHENTA	WARTOŚĆ ZAANGAŻOWANIA	WARTOŚĆ REZERWY CELOWEJ
SEKTOR FINANSOWY	0,00	0,00
SEKTOR NIEFINANSOWY, W TYM:	20 423,00	7 651,00
- W SYTUACJI PONIŻEJ STANDARDU	11 253,00	608,00
- W SYTUACJI WĄTPLIWEJ	273,00	68,00
- W SYTUACJI STRACONEJ	8 897,00,00	6 975,00
SEKTOR IRIS	0,00	0,00

Dodatkowo, Bank przedstawia w rozbiciu na istotne branże kwoty ekspozycji zagrożonych:

BRANŻA	ŁĄCZNE ZAANGAŻOWANIE BRANŻY	ESPOZYCJE ZAGROŻONE		
		SYTUACJA PONIŻEJ STANDARDU	SYTUACJA WĄTPLIWA	SYTUACJA STRACONA
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO LEŚNICTWO	93 719,00	123,00	137,00	1 621,00
BUDOWNICTWO	47 665,00	0,00	128,00	3 209,00
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY, NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCH.	39 127,00	0,00	0,00	711,00

EKSPZYCJE PRZETERMINOWANE			
OKRES PRZETERMINOWANIA	SEKTOR FINANSOWY	SEKTOR NIEFINANSOWY	SEKTOR IRIS
PRZETERMINOWANE OD 1 DNIA DO <=30 DNI	0,00	0,00	0,00
PRZETERMINOWANE >30 DNI DO <=90 DNI	0,00	298,00	0,00
PRZETERMINOWANE >90 DNI DO <=180 DNI	0,00	923,00	0,00
PRZETERMINOWANE >180 DNI DO <=1 ROKU	0,00	0,00	0,00
PRZETERMINOWANE >1 ROKU	0,00	2 752,00	0,00

8. KWOTA EKSPZYCJI O UTRACONEJ WARTOŚCI I EKSPZYCJE PRZETERMINOWANE, PODANE ODDZIELNIE, Z PODZIAŁEM NA WAŻNE OBSZARY GEOGRAFICZNE, W TYM W MIARĘ MOŻLIWOŚCI KWOTA KOREKTY O SZCZEGÓLNE I OGÓLNE RYZYKO KREDYTOWE ZWIĄZANE Z KAŻDYM OBSZAREM GEOGRAFICZNYM

Struktura geograficzna nie jest prezentowana, bowiem Bank prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

9. UZGODNIENIE ZMIAN KOREKTY O SZCZEGÓLNE RYZYKO KREDYTOWE DLA EKSPZYCJI O UTRACONEJ WARTOŚCI

STAN REZERW CELOWYCH	SALDO POCZĄTKOWE 01.01.2018 R.	ZMIANY W 2017 R.	SALDO KOŃCOWE 31.12.2018 R.
STAN REZERW CELOWYCH W SYTUACJI PONIŻEJ STANDARDU	163,00	445,00	608,00
STAN REZERW CELOWYCH W SYTUACJI WĄTPLIWE	109,00	- 41,00	68,00
STAN REZERW CELOWYCH W SYTUACJI STRACONE	6 859,00	116,00	6 975,00
RAZEM	7 131,00	520,00	7 651,00

ESP	SALDO POCZĄTKOWE 01.01.2018 R.	ZMIANY W 2017 R.	SALDO KOŃCOWE 31.12.2018 R.
ESP KREDYTÓW ZAGROŻONYCH	39,00	- 2,00	37,00

IX – AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ ART. 443 ROZPORZĄDZENIA CRR

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Bank nie dokonywał operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

X – KORZYSTANIE Z ECAI

ART. 444 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje ocen wiarygodności kredytowej nadawanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej.

XI – EKSPOZYCJE NA RYZYKO

ART. 445 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. WYMOGI ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. B

Nie dotyczy.

2. WYMOGI ZGODNIE Z ART. 92 UST. 3 LIT. C

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z metodą, o której mowa w art. 351 *Rozporządzenia CRR*.

Na datę Ujawnienia nie wyznaczono wymogu kapitałowego w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka walutowego, bowiem całkowita pozycja walutowa netto (ekspozycja) wyniosła 134,34 tys. zł i stanowiła 0,26% kapitałów Banku.

XII – EKSPOZYCJE NA RYZYKO OPERACYJNE

ART. 446 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – 316 *Rozporządzenia CRR*.

Wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego na koniec 2018 roku wyniósł 3 762,00 tys. zł.

1. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA OPERACYJNEGO ZGODNIE Z REKOMENDACJĄ 17 REKOMENDACJI M

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym w Banku jest procesem ciągłym i systematycznym.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie obszary działalności Banku, w związku z czym w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą pracownicy wszystkich komórek i jednostek organizacyjnych Banku oraz wszystkich szczebli zarządzania. Każdy pracownik Banku w ramach swojego zakresu obowiązków (zawartego formalnie) posiada określoną rolę, jaką pełni w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Podejście i świadomość pracownika do ryzyka operacyjnego jest bardzo ważna dla Banku, ponieważ jest to rodzaj ryzyka, na który instytucja narażona jest nieustannie.

Bank dba o odpowiedni poziom wiedzy swoich pracowników z zakresu ryzyka operacyjnego poprzez organizowanie szkoleń z zakresu prania pieniędzy, polityki bezpieczeństwa informacji. W szkoleniach z zakresu ryzyka operacyjnego uczestniczą wszyscy pracownicy Banku, przy czym w ciągu pierwszego miesiąca – każdy nowy pracownik Banku.

Bank obejmuje systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym również podmioty zależne.

W ramach mechanizmów identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego w Banku stosuje się okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oraz jednorazowe przeglądy ryzyka dotyczące nowych produktów, procesów i systemów.

2. INFORMACJA O STRATACH OPERACYJNYCH W PODZIALE NA KLASY ZDARZEŃ

Na przestrzeni 2018 roku, na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze incydentów ryzyka operacyjnego (RIRO) stwierdzono 588 zdarzeń operacyjnych z następującymi stratami finansowymi:

RODZAJ ZDARZENIA	BEZP. PONIESIONE /ZŁ/	BEZP. ODZYSKANE /ZŁ/	BEZP. ZWROTY /ZŁ/	POŚ. PONIESIONE /ZŁ/	POŚ. ODZYSKANE	POŚ. ZWROTY /ZŁ/	ILOŚĆ INCYDENTÓW
OSZUSTWA WEWNĘTRZNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0
OSZUSTWA ZEWNĘTRZNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2
ZASADY DOTYCZĄCE ZATRUDNIENIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCU PRACY	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2
KLIENCI, PRODUKTY I PRAKTYKI OPERACYJNE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4
SZKODY ZWIĄZANE Z AKTYWAMI RZECZOWYMI	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1
ZAKŁÓCENIA DZIAŁALNOŚCI BANKU I AWARIE SYSTEMÓW	1 316,10	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	203
WYKONANIE TRANSAKCJI, DOSTAWA I ZARZĄDZANIE PROCESAMI OPERACYJNYMI	25 106,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	376
RAZEM	26 422,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	588

3. INFORMACJA O ISTOTNYCH ZDARZENIACH OPERACYJNYCH I DZIAŁANIACH MITYGUJĄCYCH

Z uwagi na wysokość strat, Zarząd Banku zaakceptował straty finansowe stwierdzając brak istotnego zagrożenia dla bezpieczeństwa i sytuacji Banku.

XIII – EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM ART. 447 ROZPORZĄDZENIA CRR

W 2018 roku wystąpiły pozycje nie uwzględnione w portfelu handlowym.

1. PODZIAŁ EKSPozyCJI ZE WZGLĘDU NA CEL NABYCIA (ZYSKI KAPITAŁOWE, PRZYCZYNY STRATEGICZNE)

Pozycja nie wystąpiła.

2. ZESTAWIENIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NA DATĘ UJAWNIENIA

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WARTOŚĆ BILANSOWA /ZŁ/	WARTOŚĆ RYNKOWA /ZŁ/	WARTOŚĆ GODZIWA /ZŁ/
1	JEDNOSTKI UCZESTNICTWA TFI	8 344 278,66	8 344 278,66	8 344 278,66
2	CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W FUNDUSZU SEKURYT.	58 384,48	58 384,48	58 384,48
3	CERTYFIKATY INWESTYCYJNE W FUNDUSZU TFI AGRO TECHNOLOGICZNY	1 666 560,00	1 666 560,00	1 666 560,00
4	BANKOWE PAPIERY WARTOŚCIOWE	1 054 863,86	1 054 863,86	1 054 863,86
5	AKCJE SGB BANK S.A.	3 055 600,00	3 055 600,00	3 055 600,00
6	UDZIAŁY W TUV	250,00	250,00	250,00
7	OBLIGACJE ELEKTROCIĘPŁOWNI BĘDZIN	507 140,23	507 140,23	507 140,23

Zgodnie z obowiązującymi przepisami:

- 1) jednostki uczestnictwa w TFI (poz. 1), certyfikaty inwestycyjne (poz. 2, poz. 3) zostały wycenione wg wartości rynkowej,
- 2) bankowe papiery wartościowe (poz. 4) oraz obligacje Elektrociepłowni Będzin (poz. 7) wyceniono wg ceny nabycia skorygowanej o naliczone odsetki,
- 3) akcje SGB S.A. (poz. 5) oraz udziały w TUV (poz. 6) wyceniono wg ceny nabycia.

3. RODZAJE, CHARAKTER I KWOTY EKSPozyCJI W KAPITAŁOWYCH PAPIERACH WARTOŚCIOWYCH W PODZIALE NA PAPIERY NOTOWANE NA GIEŁDZIE, ODPOWIEDNIO ZDYWERSYFIKOWANE PORTFELE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH NIEDOPUSZCZONYCH DO OBROTU NA RYNKU REGULOWANYM KAPITAŁOWYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH ORAZ INNE EKSPozyCJE

Bank Spółdzielczy w Sztumie na dzień 31.12.2018 r. posiadał:

- 1) jednostki uczestnictwa w TFI zakupione na kwotę 8 186 859,43 i wartości rynkowej 8 344 278,66 zł, certyfikaty inwestycyjne w funduszu sekuryt. o wartości nominalnej 70 000,00 i wartości rynkowej 58 384,48 zł oraz certyfikaty inwestycyjne w funduszu TFI AGRO Technologiczny zakupione za kwotę 1 371 240,00 zł i wartości rynkowej 1 666 560,00 zł – wykazane w bilansie Banku w aktywach, poz. XII. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe,
- 2) bankowe papiery wartościowe o wartości nominalnej 1 050 000,00 zł i wartości bilansowej (powiększonej o należne odsetki) 1 054 863,86 zł oraz obligacje Elektrociepłowni Będzin o wartości nominalnej 500 000,00 zł i wartości bilansowej (skorygowanej o należne odsetki) 507 140,23 ,wykazane w bilansie Banku w pozycji VII. Dłużne papiery wartościowe,
- 3) akcje w innych jednostkach na kwotę 3 056 850,00 zł wykazane w pozycji XI bilansu, tj.:
 - a) akcje SGB S.A. ma kwotę 3 055 600,00 zł,
 - b) udziały w TUW 250,00 zł,
 - c) udziały w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB 1 000,00 zł

4. ZREALIZOWANE ZYSKI LUB STRATY ZE SPRZEDAŻY I LIKWIDACJI W UJĘCIU SKUMULOWANYM W DANYM OKRESIE

W 2018 roku dokonano sprzedaży 21 certyfikatów inwestycyjnych w funduszu sekuryt. BPS 3 NS FIZ o wartości nominalnej 210 000,00 zł; poniesiono stratę na tej transakcji w wysokości 34 885,41 zł.

5. KWOTA OGÓLEM NIEZREALIZOWANYCH ZYSKÓW I STRAT, ŁĄCZNE NIEZREALIZOWANE ZYSKI I STRATY Z PRZESZACOWANIA ORAZ INNE POZYCJE O PODOBNYM CHARAKTERZE ZALICZONE DO ODPOWIEDNIEJ KATEGORII FUNDUSZY WŁASNYCH

Wartość niezrealizowanych zysków aktualizacji wyceny papierów wartościowych zaliczone do funduszy podstawowych Tier I wynosi na dzień 31.12.2018 r. 452 739,23 zł.

XIV – EKSPozyCJA NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCJOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM ART. 448 ROZPORZĄDZENIA CRR

1. CHARAKTER RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ I ZASADNICZE ZAŁOŻENIA (W TYM ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZEDTERMINOWEJ SPŁATY KREDYTÓW I ZACHOWANIA DEPOZYTÓW O NIEUSTALONYM TERMINIE WYMAGALNOŚCI) ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ POMIARÓW RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ

Pomiar ryzyka stopy procentowej obejmuje wszystkie pozycje bilansowe oraz w analizach wariantowych pozabilansowe wrażliwe na zmianę stopy procentowej, przy czym z analizy wyłącza się pozycje nieoprocentowane.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym.

Bank ogranicza omawiane ryzyko poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w Banku ma charakter skonsolidowany – oznacza to, że obejmuje ono łącznie wszystkie komórki organizacyjne Banku oraz całościowy – uwzględniane są przy analizie wszystkie istotne dla Banku rodzaje ryzyka stopy procentowej w powiązaniu z innymi rodzajami ryzyka.

Bank w 2018 roku dokonywał pomiaru ryzyka stopy procentowej z częstotliwością kwartalną. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane były:

- 1) w cyklach kwartalnych – członkom Komitetu ALCO i Zarządowi,
- 2) w cyklach półrocznych – Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

2. WAHANIA W ZAKRESIE ZYSKU, WARTOŚCI GOSPODARCZEJ LUB INNEGO STOSOWANEGO WSKAŹNIKA UŻYWANEGO PRZEZ KIEROWNICTWO INSTYTUCJI DO OCENY SKUTKÓW SZOKOWYCH WZROSTÓW LUB SPADKÓW STÓP PROCENTOWYCH ZGODNIE Z METODĄ POMIARU RYZYKA STOPY PROCENTOWEJ

Obserwacja wpływu skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych dokonywana jest w ramach testów warunków skrajnych.

Największa część ryzyka stopy procentowej jest związana z ryzykiem przeszacowania i ryzykiem bazowym, bowiem one w największym stopniu wpływają na poziom zmian wyniku odsetkowego.

Testy warunków skrajnych przeprowadza się z częstotliwością kwartalną, a ich wyniki stanowią podstawę do oszacowania ewentualnego zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej wewnętrznym wymogiem w zakresie kapitału.

W wyniku analizy stwierdzono, że na dzień Ujawnienia wystąpiło istotne narażenie w obszarze ryzyka stopy procentowej obejmujące ryzyko bazowe i przeszacowania łącznie. Szacunkowa zmiana wyniku odsetkowego, przy spadku stóp procentowych o 200 p.b., wyniosła 6 461,00 tys. zł, co stanowiło 12,73% funduszy własnych.

XV – EKSPozyCJA NA POZYCJE SEKURyTYZACYJNE

ART. 449 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

XVI – POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ

ART. 450 ROZPORZĄDZENIA CRR

W 2018 roku nie wypłacano wynagrodzeń z tytułu zmiennych składników. Zasady wypłaty wynagrodzeń z tytułu zmiennych składników określają przepisy *Polityki zmiennych wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Sztumie* wprowadzonej uchwałą nr 30 Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sztumie z dnia 26 września 2017 roku.

Polityka zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze zwana dalej Polityką określa ogólne zasady ustalania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz przeglądów okresowych tych zasad.

Celem wprowadzenia polityki jest:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka,
- 2) wspieranie realizacji przyjętej strategii Banku,
- 3) ograniczenie ryzyka konfliktu interesów.

Zasady dotyczą następujących stanowisk:

- 1) prezesa Zarządu,
- 2) wiceprezesa Zarządu ds. finansowych,
- 3) wiceprezesa Zarządu ds. sprzedaży,
- 4) człönka Zarządu,
- 5) głównego księgowego
- 6) innych osób, w przypadku udzielenia przez Zarząd pełnomocnictw do podejmowania decyzji finansowych w kwotach przekraczających 2% funduszy własnych Banku.

Wynagrodzenie osób zajmujących stanowiska kierownicze w rozumieniu Polityki składa się ze stałych i zmiennych składników wynagrodzeń. Łączna kwota zmiennego składnika wynagrodzeń dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć wraz z narzutami 10% zysku brutto Banku osiągniętego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny.

Zasady ustalania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu niniejszej polityki określają odpowiednie regulaminy wynagradzania.

Do określenia zmiennych składników wynagrodzeń brane są pod uwagę przede wszystkim wyniki Banku związane z ryzykiem Banku, ryzykiem płynności i kosztu kapitału.

Premia roczna jest zależna od przyjętych kryteriów oceny – finansowych i niefinansowych – przy uwzględnieniu wyników działalności Banku osiągniętych w okresach za który jest przyznawana.

Członkowie Zarządu otrzymują premię za wykonanie zadań określonych w rocznych planach finansowych. Przy ocenie wyników pracy członków Zarządu uwzględniane są również kryteria niefinansowe odnoszące się do poziomu występujących w Banku ryzyk, oceny organizacji pracy i poziomu rozwoju działalności Banku, z uwzględnieniem indywidualnego wkładu pracy każdego z członków Zarządu.

Realizacja polityki zmiennych składników wynagrodzeń powinna przyczyniać się do skutecznego zarządzania ryzykiem i wspierać realizację strategii działania Banku.

Wypłata wynagrodzenia w ramach zmiennych składników wynagrodzeń odbywa się w formie gotówkowej w terminach określonych w regulaminie wynagradzania.

W 2018 roku nie wypłacono wynagrodzenia w ramach zmiennych składników wynagrodzeń Zarządowi Banku oraz głównemu księgowemu.

Informacje dotycząca wynagrodzenia Zarządu oraz pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze w zł:

	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Razem	Liczba osób
Zarząd	828 585,69	0,00	828 585,69	4
Inne osoby wpływające na profil ryzyka Banku	91 873,33	0,00	91 873,33	1

XVII – DŹWIGNIA FINANSOWA

ART. 451 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank, zgodnie z art. 429 ust. 2 *Rozporządzenia CRR*, oblicza wskaźnik dźwigni jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku wyrażony jako wartość procentową.

Wskaźnik dźwigni kalkulowany jest w odniesieniu do kapitału Tier I. Miarą ekspozycji całkowitej była suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych.

Poziom wskaźnika na dzień Ujawnienia wynosi 7,74%

W ramach zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, Bank monitoruje wskaźnik dźwigni z częstotliwością miesięczną. Poziom wskaźnika raportowany jest w ramach raportów dla Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku.

XVIII – STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO
RYZYKA KREDYTOWEGO
ART. 452 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje metody IRB.

XIX – STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA
KREDYTOWEGO
ART. 453 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

- 1) pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków wraz ze zmianami wprowadzonymi Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 12 października 2017 roku;
- 2) pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku adekwatności kapitałowej na podstawie *Rozporządzenia CRR*;
- 3) uznane techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z *Rozporządzeniem CRR*, w oparciu o *Zasady wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko*.

W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli.

Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:

- 1) skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
- 2) pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
- 3) przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

XX – STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU
W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO
ART. 454 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje zaawansowanych metod pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

XXI – STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU
RYZYKA RYNKOWEGO
ART. 455 ROZPORZĄDZENIA CRR

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXII – WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO
RYZYKA PŁYNNOŚCI
REKOMENDACJA 18 REKOMENDACJI P

1. ROLA I ZAKRES ODPOWIEDZIALNOŚCI JEDNOSTEK BIZNESOWYCH ORAZ
KOMITETÓW ZAANGAŻOWANYCH W ZARZĄDZANIE RYZYKIEM PŁYNNOŚCI

Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku pełni prezes Zarządu.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza – która:

- a) w ramach pełnionego nadzoru właścicielskiego dokonuje okresowej oceny i nadzoruje wszystkie aspekty polityki zarządzania ryzykiem płynności w Banku,
- b) zatwierdza cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem płynności, zawarte w obowiązującej w Banku *Strategii zarządzania ryzykiem*,
- c) ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank,
- d) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych;

2) Zarząd:

- a) zapewnia skuteczne działanie systemu zarządzania ryzykiem płynności,
- b) zatwierdza *Zasady zarządzania ryzykiem płynności*,
- c) wyznacza osoby odpowiedzialne za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację Zasad, o których mowa w ppkt b,
- d) odpowiada za utrzymanie ryzyka płynności na poziomie nieprzekraczającym poziomu akceptowalnego przez Radę Nadzorczą wyrażonego apetytem i tolerancją na ryzyko;

3) Komitet ALCO, który:

- a) opiniuje poziom limitów,
- b) identyfikuje potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- c) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi;

4) Sekcja Controllingu – komórka monitorująca m.in. ryzyko płynności, wykonująca zadania związane z:

- a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury dot. zarządzania ryzykiem

- płynności oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów,
- b) zapewnieniem zgodności procedury z zakresu zarządzania ryzykiem płynności ze *Strategią działania Banku Spółdzielczego w Sztumie (...)* i *Strategią zarządzania ryzykiem*,
 - c) proponowaniem wysokości przyjętych limitów,
 - d) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej,
 - e) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności,
 - f) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów,
 - g) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i NSFR,
 - h) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
 - i) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych,
 - j) sporządzaniem raportów dla ALCO, Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) główny księgowy – będący komórką zarządzającą ryzykiem płynności w zakresie działalności operacyjnej, wykonujący zadania związane z:
- a) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową,
 - b) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym nadzór nad zagospodarowywaniem nadwyżek środków,
 - c) kontrolę i utrzymywanie limitów kasowych;
- 6) Sekcja Monitoringu – komórka organizacyjna, odpowiedzialna za sporządzenie wykazu kredytów do ewentualnej odsprzedaży na potrzeby Planu awaryjnego.

2. SPOSÓB POZYSKIWANIA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych.

Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dalszych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, tj. tzw. osadem na depozytach.

W trosce o zachowanie odpowiedniego poziomu płynności Bank dąży do wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych środków (tym samym zwiększenia stabilności pozyskiwanych środków), tak aby możliwe było otwieranie po stronie aktywnej, pozycji o dłuższym horyzoncie czasowym.

Strukturę podstawowych źródeł finansowania Banku na koniec 2018 r. przedstawiono poniżej:

RODZAJ	STAN W TYS. ZŁ	UDZIAŁ W %
DEPOZYTY (WARTOŚĆ BILANSOWA)	552 175,00	90,13%
sektora niefinansowego	505 677,00	82,54%
sektora budżetowego	46 438,00	7,58%
sektora finansowego z wyłączeniem banków	60,00	0,01%
środki pozyskane od banków	3,00	0,00%
KAPITAŁY (FUNDUSZE)	49 153,00	8,02%
POZOSTAŁE PASYWA	11 335,00	1,85%
SUMA PASYWÓW	612 666,00	100,0%

3. STOPIEŃ SCENTRALIZOWANIA FUNKCJI SKARBOWYCH I FUNKCJI ZARZĄDZANIA PŁYNNOŚCIĄ

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem są centralizowane.

Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd Banku. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonywane są przez głównego księgowego, a zadania związane z pomiarem, monitorowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje Sekcja Controllingu.

4. ZASADY FUNKCJONOWANIA W RAMACH ZRZESZENIA

Bank Spółdzielczy w Sztumie zrzeszony jest z SGB – Bankiem S.A. oraz jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z powyższym Bank może regulować swoją płynność płatniczą poprzez wykorzystywanie szeregu instrumentów oferowanych przez bank zrzeszający.

Po stronie aktywnej są to przede wszystkim lokaty terminowe, które charakteryzują się wysoką płynnością. Po stronie pasywnej są to kredyty (w rachunku bieżącym, kredyt rewolwingowy oraz inne kredyty celowe).

Bank zrzeszający jest dla Banku partnerem biznesowym w zakresie udzielania kredytów konsorcjalnych, pomagając w ten sposób zapewnić klientom Banku płynne finansowanie. Z drugiej strony, w celu poprawy płynności Banku, SGB – Bank S.A. może wystąpić jako partner w zakresie transakcji sprzedaży wierzytelności.

Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, w ramach którego uczestnicy gwarantują sobie płynność i wypłacalność, w szczególności poprzez udzielanie ze zgromadzonych środków pożyczek, gwarancji i poręczeń.

W ramach Systemu Ochrony SGB wydzielony został podmiot – Spółdzielnia, której podstawowym zadaniem jest udzielanie pomocy płynnościowej jego uczestnikom w sytuacji

zagrożenia. Dodatkowo, Spółdzielnia ta realizuje zadania z zakresu monitorowania poziomu płynności uczestników wspomnianego systemu zarówno na zasadzie zagregowanej jak i indywidualnej oraz zarządza wymianą informacji o ryzyku płynności.

5. ROZMIAR I SKŁAD NADWYŻKI PŁYNNOŚCI NA DATĘ UJAWNIECIA

NADWYŻKA PŁYNNOŚCI, w tym:	196 843,00
KASA	10 350,00
ŚRODKI NA RACHUNKU BIEŻĄCYM W BANKU ZRZESZAJĄCYM	18 036,00
LOKATY O/N W BANKU ZRZESZAJĄCYM	3 829,00
LOKATY TERMINOWE W BANKU ZRZESZAJĄCYM	164 628,00

6. WIELKOŚĆ WIĄZACYCH BANKI NADZORCZYCH MIAR PŁYNNOŚCI ORAZ WSKAŹNIK LCR

Zgodnie z uchwałą nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy.

Powyższe normy dotyczą płynności długoterminowej (wskaźnik M3, M4) i kształtowały się na koniec 2018 roku na następującym poziomie:

AKTYWA			
A4	AKTYWA O OGRANICZONEJ PŁYNNOŚCI	335 263,00	
A5	AKTYWA NIEPŁYNNE	37 747,00	
PASYWA			
B1	FUNDUSZE WŁASNE	50 762,00	
B2	ŚRODKI OBCE STABILNE	481 808,00	
MIARY PŁYNNOŚCI		WARTOŚĆ MINIMALNA	WARTOŚĆ NA DATĘ UJAWNIECIA
M3	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	1,00	1,34
M4	Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,00	1,43

Dodatkowo, zgodnie z wymogami nałożonymi przez *Rozporządzenie CRR* oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik LCR.

Powyższy wskaźnik prezentuje, w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną utrzymującą się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi pomiędzy wpływami i wypływami płynności i wynosił na koniec 2018 roku:

WSKAŹNIK LCR	WARTOŚĆ MINIMALNA	WARTOŚĆ NA DATĘ UJAWNIEŃ
	80%	191%

7. UREALNIONA LUKA PŁYNNOŚCI DLA NAJBLIŻSZYCH PRZEDZIAŁÓW Z UWZGLĘDNIENIEM POZYCJI BILANSOWYCH I POZABILANSOWYCH ORAZ SKUMULOWANE LUKI PŁYNNOŚCI

W celu posiadania pełnej oceny strukturalnej posiadanych aktywów i pasywów dokonuje się analizy rozkładu ich zapadalności/wymagalności w poszczególnych przedziałach czasowych obliczając wskaźniki tzw. luki płynności.

Bank stosuje schematy urealniania terminów zapadalności wybranych, kluczowych z punktu widzenia płynności, pozycji aktywów i pasywów. Na podstawie urealnionych wartości Bank oblicza wskaźniki skumulowanej luki płynności. Wskaźnikami luki są stosunki w poszczególnych przedziałach czasowych skumulowanych wartości aktywów do pasywów.

Przyjmuje się, że wskaźniki luki płynności, w przedziałach czasowych do 1 roku, powinny przyjmować wartości wyższe od 1, co wskazuje na nadwyżkę posiadanych aktywów dostępnych do pokrycia bieżących zobowiązań natomiast w przedziałach czasowych powyżej 1 roku powinny przyjmować wartości poniżej 1, co świadczy o wystarczającej wielkości pasywów do sfinansowania aktywów. Analiza urealnionych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach zostały dotrzymane.

PRZEDZIAŁ PŁYNNOŚCI	LUKA BILANSOWA PROSTA w zł	LUKA BILANSOWA SKUMULOWANA w zł	LUKA PROSTA Z POZABILANSEM w zł	LUKA SKUMULOWANA Z POZABILANSEM w zł	WSKAŹNIK LUKI
DO 7 DNI	54 146 207	54 146 207	49 080 495	49 080 495	1,73
PRZEDZIAŁ DO 1 M	55 650 010	109 796 216	55 650 010	104 730 504	2,51
PRZEDZIAŁ DO 3 M	11 376 385	121 172 601	11 376 385	116 106 889	2,66
PRZEDZIAŁ DO 6 M	54 468 063	175 640 664	54 468 063	170 574 952	3,39

8. DODATKOWE ZABEZPIECZENIA PŁYNNOŚCI FUNKCJONUJĄCE W ZRZESZENIU

Bank w ramach zabezpieczenia płynności może skorzystać z oferowanych przez bank zraszający instrumentów płynnościowych, tj. kredytu w rachunku bieżącym, kredytu rewolwingowego oraz innych kredytów celowych.

Dodatkowo, Bank będąc uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, może skorzystać z mechanizmu pomocowego w ramach powyższego Systemu.

9. ASPEKTY RYZYKA PŁYNNOŚCI, NA KTÓRE NARAŻONY JEST BANK I KTÓRE MONITORUJE

Czynnikami, które mogą narazić Bank na ryzyko płynności są:

- 1) niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów,
- 2) przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku.

10. SPOSÓB DYWERSYFIKACJI ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Bank zarządzając ryzykiem płynności, dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- 1) oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego i finansowego,
- 2) ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- 3) różne terminy wymagalności depozytów,
- 4) różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

11. TECHNIKI OGRANICZANIA RYZYKA PŁYNNOŚCI

W zakresie technik ograniczania ryzyka płynności, Bank wyróżnia:

- 1) stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów Systemu Ochrony SGB,
- 2) testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- 3) lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- 4) przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego oraz przeprowadzenie audytu systemu zarządzania ryzykiem płynności,
- 5) utrzymywanie minimum depozytowego w banku zrzeczającym na potrzeby Systemu Ochrony SGB.

12. POJĘCIA STOSOWANE W PROCESIE MIERZENIA POZYCJI PŁYNNOŚCI I RYZYKA PŁYNNOŚCI ŁĄCZNIE Z DODATKOWYMI WSKAŹNIKAMI, DLA KTÓRYCH BANK NIE UJAWNIA DANYCH

Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności zostały określone w wewnętrznej regulacji normującej zarządzanie ryzykiem płynności, tj. w *Zasadach zarządzania ryzykiem płynności*.

Podstawowo pojęcia wykorzystywane w zarządzaniu ryzykiem płynności przedstawiono poniżej:

- 1) płynność śróddzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,
- 2) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni,
- 3) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,
- 4) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,
- 5) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,
- 6) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- 7) nadzorcze miary płynności – wskaźniki płynności i limity określone w uchwale KNF w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,
- 8) wskaźnik LCR /wymóg dotyczący pokrycia płynności – wskaźnik płynności krótkoterminowej obliczony w oparciu o przepisy CRR,
- 9) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku *Strategii zarządzania ryzykiem*, „horyzoncie przeżycia”.

13. SPOSÓB ODZWIERCIEDLENIA RYZYKA PŁYNNOŚCI NA RYNKU W PROCESIE ZARZĄDZANIA PŁYNNOŚCIĄ PŁATNICZĄ

Przed planowanym zaangażowaniem Banku (lub zwiększeniem zaangażowania) w instrumenty finansowe dokonuje się analizy wpływu planowanej transakcji m.in. na poziom ryzyka płynności.

W zakresie oceny wpływu na poziom ryzyka płynności bada się co najmniej:

- 1) zmianę wysokości nadzorczych miar płynności,
- 2) zmianę kształtu zestawienia urealnionych terminów płatności aktywów i pasywów Banku,
- 3) wpływ transakcji na poziom limitów wewnętrznych ograniczających ryzyko płynności,
- 4) czas obejmujący moment złożenia dyspozycji o wykupie instrumentów finansowych, a otrzymaniem środków na rachunek.

14. WYKORZYSTANIE SPOSOBÓW TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH

Wyniki testów warunków skrajnych w obszarze ryzyka płynności wykorzystywane są w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów wewnętrznych oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku.

15. OPIS SCENARIUSZY TESTÓW WARUNKÓW SKRAJNYCH I WSKAZANIE W JAKI SPOSÓB PLAN AWARYJNY UWZGLĘDNI ICH WYNIKI

Przeprowadzaniem testów warunków skrajnych zajmuje się Spółdzielnia, zgodnie z następującymi scenariuszami opisanymi w Grupowym Planie Naprawy:

- 1) scenariuszem systemowym zakładającym kryzys makroekonomiczny, opartym na scenariuszu przygotowanym przez Narodowy Bank Polski, w którym występuje wzrost należności zagrożonych, wpływ depozytów i zmiana rynkowych stóp procentowych;
- 2) scenariuszami indywidualnymi zakładającymi:
 - a) materializację ryzyka koncentracji ekspozycji kredytowych,
 - b) wzrost kosztu finansowania depozytów,
 - c) spadek stóp procentowych;
- 3) scenariuszem mieszanym, uwzględniającym kombinację zdarzeń mających wpływ na cały system i indywidualnych, następujących jednocześnie i wchodzących ze sobą w interakcje, który zakłada kryzys na rynku rolnym.

16. POLITYKA W ZAKRESIE UTRZYMYWANIA REZERWY PŁYNNOŚCI

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów, które mogą być natychmiast przez Bank wykorzystane jako źródło środków płynnych.

Bank, zgodnie z określonymi celami strategicznymi, tak zarządza wysokością rezerw płynności, aby zapewnić utrzymanie na bezpiecznym poziomie nadzorcze miary płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych.

17. OGRANICZENIA REGULACYJNE W ZAKRESIE TRANSFERU PŁYNNOŚCI W RAMACH ZRZESZENIA

Bank, w ramach zrzeczenia ma możliwość pozyskać środki z banku zrzeczającego w wysokości do 250% funduszy własnych Banku.

Dodatkowo, będąc uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB, może również skorzystać ze środków Funduszu Pomocowego w wysokości do 20% środków stanowiących ten Fundusz.

18. CZĘSTOTLIWOŚĆ I RODZAJ SPRAWOZDAWCZOŚCI W ZAKRESIE PŁYNNOŚCI

W Banku opracowywane są raporty dotyczące ryzyka płynności w trybie dziennym (nadzorcze miary płynności, LCR), miesięcznym, kwartalnym, półrocznym oraz rocznym. Raporty zawierają informacje o ekspozycji na ryzyko płynności, strukturze pasywów, luce płynności kontraktowej i urealnionej, stabilności depozytów, informacje na temat

wykorzystania limitów wewnętrznych, wykonania planu pozyskania środków obcych stabilnych oraz wyniki testów skrajnych.

Odbiorcami raportów są: główny księgowy, wiceprezes monitorujący poziom ryzyka płynności w Banku, Komitet ALCO, Zarząd oraz Rada Nadzorcza Banku.

XXIII – WYMOGI INFORMACYJNE WYNIKAJĄCE Z PRAWA BANKOWEGO ART. 111A UST. 4 PRAWA BANKOWEGO

1. OPIS SYSTEMU ZARZĄDZANIA, W TYM SYSTEMU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

Opis systemu zarządzania, w tym zarządzania ryzykiem, zawarto w pkt II niniejszego Ujawnienia.

Dodatkowo w Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który dostosowany został do struktury organizacyjnej, wielkości i profilu ryzyka oraz stopnia złożoności działalności Banku, ustanowiony *Zasadami funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej*.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniających się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej i nadzorczej oraz informacji zarządczej,
- 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku,
- 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej chroni zasoby Banku, zapewnia wysoką jakość i niezawodność informacji oraz zgodność działania z przepisami prawa, a także dąży do eliminacji nieprawidłowości i uchybień.

System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych.

System kontroli wewnętrznej obejmuje procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej. Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej. Mechanizmy kontroli obejmują w szczególności:

- 1) podział zadań, powierzenie odpowiednich funkcji, zakresy czynności i obowiązków,
- 2) system obiegu informacji i raportowania,
- 3) uzgadnianie danych, tzw. rekonyliacja i weryfikacja danych,,
- 4) zasada komisyjności „czworga oczu”, akceptacja „na drugą rękę”,

- 5) system limitów i ograniczeń,
- 6) mechanizmy dostępu fizycznego (strefy wydzielone, zamki, kody dostępu, zabezpieczenia przed pożarem, zalaniem) oraz zabezpieczenia teleinformatyczne),
- 7) inwentaryzacja i spisy z natury,
- 8) tworzenie kopii zapasowych oraz ich testowanie,
- 9) plany awaryjne, plany ciągłości działania oraz ich testowanie.

Nadzór nad wprowadzeniem w Banku systemu kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza, która dokonuje również oceny jego adekwatności i skuteczności.

Nadzór Rady Nadzorczej nad funkcjonowaniem powyższego systemu obejmuje:

- 1) akceptowanie zasad funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym matrycy funkcji kontroli,
- 2) akceptowanie planów kontroli wewnętrznej,
- 3) okresowe zapoznawanie się z informacją Zarządu dotyczącą wszystkich obszarów kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego,
- 4) ocenę efektów działań podjętych w celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości w funkcjonowaniu mechanizmów kontrolnych,
- 5) coroczną ocenę adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz wyników audytu przeprowadzonego przez komórkę audytu wewnętrznego.

Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie skutecznego działania systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

Do zadań Zarządu Banku, z punktu widzenia prawidłowego działania systemu kontroli wewnętrznej, należy m.in.:

- 1) zapewnienie niezależnego monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez określenie odpowiedniego jego zakresu i kryteriów,
- 2) wyznaczenie osób odpowiedzialnych za przeprowadzenie okresowej, co najmniej raz w roku, weryfikacji funkcjonujących w Banku mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej;
- 3) sporządzanie okresowej (nie rzadziej niż raz w roku) informacji dla Rady Nadzorczej o sposobie wypełniania zadań przez pracowników Banku w ramach funkcji kontroli oraz komórki do spraw zgodności ze szczególnym uwzględnieniem:
 - a) adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w zapewnieniu osiągnięcia każdego z celów systemu kontroli wewnętrznej,
 - b) skali i charakterze nieprawidłowości znaczących i krytycznych oraz najważniejszych działań zmierzających do usunięcia tych nieprawidłowości, w tym o podjętych środkach naprawczych i dyscyplinujących,

- c) zapewnienia niezależności komórce do spraw zgodności,
 - d) zapewnienia środków finansowych niezbędnych do skutecznego wykonywania przez pracowników komórki zgodności oraz do systematycznego podnoszenia kwalifikacji oraz zdobywania doświadczenia i umiejętności przez pracowników tej komórki,
- 4) określenie trybu przekazania wewnątrz Banku raportu pokontrolnego/raportu, w celu podjęcia działań służących usunięciu stwierdzonych nieprawidłowości mechanizmów kontroli wewnętrznej oraz sposobu kontroli skorygowania tych nieprawidłowości;
 - 5) okresowe zapoznawanie się z informacją dotyczącą kontroli wewnętrznej;
 - 6) zapewnienie ciągłości i skuteczności działania systemu kontroli wewnętrznej, a także warunków właściwej współpracy wszystkich pracowników Banku w ramach funkcji kontroli z komórką do spraw zgodności i komórką audytu wewnętrznego;
 - 7) wyznaczenie komórki organizacyjnej odpowiedzialnej za zadania związane z prowadzeniem matrycy funkcji kontroli, określenie formy udokumentowania przeprowadzonego przeglądu i oceny efektywności wewnętrznych mechanizmów kontrolnych oraz wniosków wynikających z tych przeglądów.

Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują informacje uzyskane w wyniku:

- 1) kontroli wewnętrznej dotyczące przestrzegania przepisów prawa, w tym regulacji ostrożnościowych, innych norm zewnętrznych oraz obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych oraz skuteczności ujawniania w ramach kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego błędów i nieprawidłowości oraz podejmowania skutecznych działań naprawczych lub korygujących;
- 2) audytu wewnętrznego dotyczące obszarów objętych badaniem audytowym przeprowadzonym przez komórkę audytu wewnętrznego Spółdzielni;
- 3) kontroli przeprowadzonej przez instytucje zewnętrzne, w tym w obszarze technologii informacyjnej i bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Banku, wypełniając swoje obowiązki, wprowadzają w życie przyjęte przez Zarząd Banku wewnętrzne strategie i procedury dotyczące zarządzania ryzykiem, a przede wszystkim:

- 1) odpowiadają za wdrożenie odpowiednich mechanizmów i procedur kontroli wewnętrznej,
- 2) monitorują prawidłowość przestrzegania mechanizmów i procedur kontroli.

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE POLITYKI WYNAGRODZEŃ

Informacje w zakresie polityki wynagrodzeń określono w pkt 16 niniejszego Ujawnienia.

3. INFORMACJA O POWOŁANIU KOMITETU DO SPRAW WYNAGRODZEŃ

Bank, zgodnie z przepisami ustawy *Prawo bankowe*, nie powołuje komitetu ds. wynagrodzeń.

4. INFORMACJE O SPEŁNIANIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22 A USTAWY PRAWO BANKOWE

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków, dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku.

Ocena ma charakter uprzedni przed powołaniem oraz następczy w trakcie pełnienia funkcji.

Wszyscy członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku spełniają wymagania art. 22aa ustawy *Prawo bankowe*.

Ujawnienie sporządziła:

Zatwierdzono przez Zarząd Banku Spółdzielczego w Sztumie: